

Пам'ятайте
про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XC. Ч. 238.

ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 14-ГО ГРУДНЯ, 1984

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 14, 1984

No. 238. VOL. XC.

СВЯТОЧНОЮ АКАДЕМІЄЮ
НЬО ЙОРК ВШАНУВАВ ПАМ'ЯТЬ
МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

Нью Йорк (В. Д.). — В неділю, 9-го грудня ц.р., в аудиторії школи Фешен Ін-дустріс в Нью-Йорку, відбулася величава святочна академія у 40-річчя смерті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, визначного духовного провідника-архидієка Української Католицької Церкви та українця-громадянина.

Академію влаштував Комітет Великого Нью-Йорку для вшанування Слуги Божого Митрополита Андрея у 40-річчя його виходу у вічність. Комітет працював під протекторатом Владика Василя Лостена, Епарха Стемфорду. Почесним головою комітету був о. ігумен Патрік Пашак, ЧС-ВВ, а головою був мгр Роман Гуглевич.

Після вступної молитви „Отче Наш“ у виконанні хором ім. Митрополита Андрея Шептицького з Нью-Йорку під батуту Андрія Добрянського, вступне слово про Слугу Божого Андрея вголосив Владика В. Лостен, подаючи маркантиші дані з життя Митрополита. Після цієї вступної промови хор ім. Митрополита А. Шептицького відспівав „Коли втомлений“ (Й. Книшакевич-І. Недільський) із солісткою Зіркою Дерліцею, та „Буде Ім'я Господнє“ (І. Недільський).

Святочну промову вголосив Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, в якій згадав історичну роль Митрополита А. Шептицького в Українській Католицькій Церкві та в українському суспільному й національному житті не тільки Західної України, але також серед української еміграції за океаном.

Після промови бас-баритон А. Добрянський відспівав „Пасли пастири“ (А. Рудницький), „Степ“ (Я. Степанович) та „Псалом 94“ (В. Барвінський) при фортепіановому супроводі Тони Гринькова.

Відтак виступив відомий чоловічий хор „Прометей“ з Філадельфії під диригентурою Михайла Дябоги, який виконав „Хвалите Бога“ (А. Лірні) із солістом Омелянцем Татуняком, „Моліться Браття“ (К. Стеценко) із солістом Ігорем Кушнірем і „Вибір Гетьмана“ (К. Стеценко) із солістом Міроном Касіаном. Фортепіановий супровід — Ірена Пелех-Зварич.

Відома артистка та керівник Студії Мистецького Слова в Нью-Йорку, Лідія

Крушельницька, віддєля-мувала артистично і з чуттям поему Богдана Лепкого „В Храмі Св. Юра“.

Солістка Марта Кокольська-Муційчук відспівала три арії, а саме: „Богородице Діво“ (А. Гнатини), „Під Твою Милість“ (І. Соневицький) і „Як давно“ (Г. Китастий) при фортепіановому супроводі Татяни Поташко.

Широковідомий хор „Думка“ з Нью-Йорку під диригентурою Семена Комірного виконав „Чи Ти мене Боже Милий“ (А. Гнатини) із солістом Ігорем Заміятим та „Не нам на пром“ (І. Г. частина „Кавказу“ (С. Людєвич) при фортепіановому супроводі Т. Поташко.

Кінцеву промову вголосив мгр Р. Гуглевич після чого оба хори, „Думка“ і „Прометей“, відспівали молитву арію „Владико неба і землі“ з опери „Запорожець за Дунаєм“ С. Гулака-Артемівського.

В концерті взяли участь Митрополит Стефан Сулик з Філадельфії та єпископ В. Лостен з Стемфорду, Роберт Москаль з Парми, І. Лотоцький з Чикаго та Михайло Гринишин з Парижу, Франція.

Серед публіки було багато гостей з-поза Нью-Йорку, особливо з Коннектикута, Нью-Джерсі і Пенсильванії.

Вранці цього дня у вищезгаданій вірній церкві св. Юра Владика відвідували Архидієка Службу Божу і Панахиду, а Владика Р. Москаль вголосив проповідь про Слугу Божого Андрея. На цьому також говорив о. П. Пашак.

НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Нью Йорк. — Філологічна секція Наукового Товариства ім. Шевченка влаштує в суботу, 15-го грудня ц.р., о. год. 2:30 по полудні в приміщенні НТШ, при 63 Четверта авеню, наукову конференцію для відзначення 150-річчя з дня народження Осипа Юрія Федьковича. Доповіді прочитують: проф. Василь Лев — „Буковинський соловей“, д-р Іван Новосівський — „О.Ю. Федькович — людина і громадянин“, о. митрат Іван Ткачук — спогади про поета, д-р Олександр Соколинський — „Творчість О.Ю. Федьковича в виданнях дослідників його писань“.

В АМЕРИЦІ

ПАНЕЛЬ АМЕРИКАНСЬКИХ науковців подав до відома Уряду, що існує велика правдоподібність, що нуклеарна війна викличе стількі диму і пилу, що вони цілковито закритуть сонце в північній частині світу і температура там спаде від 18 до 45 ступенів. Це може спричинити т. зв. „нуклеарну зиму“ з прерізними негативними наслідками для людства.

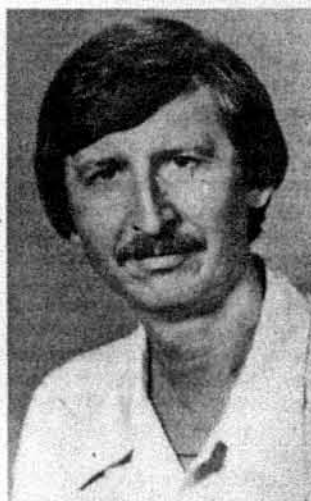
ДЕПАРТАМЕНТ ЛЕТУНСТВА зарядив негайно здержати полети 180 гелікоптерів типу Сікорський-76А після того, як просліджено причину катастрофи одного такого гелікоптера 31-го жовтня ц.р. Тому, що вже перед тим був подібний випадок, а дослідження показали недомогання в структурі, рішено негайно припинити всі лети таких гелікоптерів.

ОДИН ІЗ СИМВОЛІВ Різдва різдвяний вертеп, є знову того року розложений біля Білого Дому у Вашингтоні вперше після того як у 1973 році Верховний Суд не дозволив виставлення вертепу на публічних місцях, як вияву одної лети релігії.

ОДНА З ВЕЛИКИХ фармацевтичних фірм Канов Лябораторія заперестала робити шпінляку проти коклюшу, щоб не мусити платити високі аскураційних оплат. З подібних причин перестала робити що шпінляку перед кількома місяцями інша фармацевтична фірма і тому буде великий брак цієї шпінляки, яка konieczна для кожної дитини, щоб її охоронити перед неприємною, а часом і смертельною недугою.

ВЕЛИКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ підприємець Доналд Трамп вийшов із проєктом побудувати в Нью-Йорку, в дільниці Куїнс, великий спортивний стадіон, в якому місця мали б бути винаймані або куплені на постійно, так як у мешканців комплексів т. зв. кондомініумів. В цей спосіб будуть покриті кошти будови стадіону.

АМЕКАНСЬКА ЛЕТУНЬКА лінія типу Транс Ворлд починає постійні лети через Атлантийський океан джемами, що мають лише два мотори. Досі не було дозволено вживати такі літаки на довгі лети, але тепер урядові чиновники ствердили, що такі літаки є так добре технічно вивінені, що можна використовувати їх на лети через Атлантийський океан.

Д-р Ю.Третьак обраний на
пост станичного в Ньюарку

Д-р Ю. Третьак

Ньюарк, Н.Дж. (Оленка Юрчук). — На Загальних зборах, які відбулися тут 26-го листопада ц.р., д-ра Юрія Третьака обрано станичним Пластової Станції. Марія Гельбіг зайняла пост заступника станичного. Крім них до проводу станції ввійшли: Марта Ворон, Михайло Грицак, Наталка Воронка, Оленка Юрчук, Ростислав Мілянчик, Лариса Пенцак, Олег Колодій і Оленка Макарушка-Колодій. Юрій Дац очолив Станичну раду.

Д-р Ю. Третьак почав своє життя в Пласті в цій же станції, яку тепер очолює. Ще в 1953 році, як дитина батьків новоприбулих, одержав першу жовту хустку від пл. сен. Теодора Самотулки та пл. сен. Дениса Белнарьського. В останніх 30-ох роках д-р Ю. Третьак продовжував пластову діяльність в станціях в Клівленді, Огайо, і Трентоні, Н. Дж. Він повернувся до Ньюарку дев'ять літ тому, коли влаштувався практиком оптометрії в Савт Орандж, Н. Дж.

„Поживши в інших містах, мене кортіло вернутися до місця, яке мені вибилося в пам'яті ще дитиною“. Через пластову діяльність я мав змогу нав'язати дружбу з багатьма українцями в різних частинах світу, але українська громада в Ньюарку все видавалася мені рідною“, — сказав д-р Третьак після вибору.

В додаток до нового посту при станції д-р Третьак є куриним пластового куреня „Хмельницьки“, як також є членом табору „Бобрівка“. Завдяки цій комісії, літом 1984 року, після дволітньої перерви, знову відбулися табори на пластовій оселі „Бобрівка“ в Норт Колбрук, Конн. Д-р Третьак є переконаний, що „настав час для всіх нас, щоб одержали стількі від батьків та тих, що вели нашіми молодечими організаціями досі.“

тепер взяти на себе обов'язок і забезпечити існування цих організацій на дальші покоління. Перші вияви зацікавленості в цій справі, Крім того, він своєю шестістю підтвердив розуміння важливості справи для нашого народу, щоб поширити серед них Божє слово рідною мовою і саме на ту ціль він прислав свої шесті пожертви, що уможливили у значній мірі покриття коштів друку так дуже потрібних книжок для виховання вірних в душі християнської релігії.

Крім пластової діяльності, д-р Третьак є президентом-електом Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Відділ Нью-Йорку і околиць. Він доєднався до заступником голови Товариства Українсько-Американських Професіоналів та Підприємців. Він є членом Американського Оптометричного Товариства, Оптометричного Товариства Нью-Джерсі і був два роки головою Оптометричного товариства повіту Есексе.

Д-р Третьак живе в Мейпл Вудс, Н. Дж. з дружиною Оксаною і дітьми Арегою і Яремою. Він є членом 25-го Відділу УНС, як також і Українського Братського Союзу.

МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖ

МОЛОДЕ ЖИТТЯ У ЗАТИШКУ СТАРИХ ДЕРЕВ

Дженкінтаві, Па. (О. Кузьмич). — Коли ідемо у холодний понурий день спокійною дорогою поміж деревами, ми мимоволі перед очима стають картини з давніх фільмів чи книжок з червоно в'ягненими вершинами, що попереджені зграєю голосних собак, мчать полями за вітраючими лисами.

Тепер, однак, на полях Факс Чейсу тиша і пустка, снується хіба сіра мряка чи вчувається гудок здалеку проїжджаючих автомобілів. Такий спокій вітає нас і на просторій паркувальній площі поміж будівлями Менора Джуніора коледжу, хоча в самих приміщеннях кипить молоде життя. Те життя молодого коледжу і є причиною наших відвідин та при допомозі сердечних інформаторок, зокрема директорки публічних зв'язків Мері Енн Вайтгед, ми дістаємо точну картину, що тут відбувається. Під її опікою відвідуємо по черзі всі приміщення та займаємося з більшістю працівників та учителів і несподівано те, що неавно було нам відомо лише з назви, стає близьким, цікавим і гідним розповіді.

Здається, таке почування мусить мати кожний газетний репортер, коли йому приходить писати про події і людей та в кожному такому репортажі мусить він залишити якусь частину своєї душі або серця. Тож немає дивни, що ми після цілого дня у Менор Джуніор коледжі з жалем залишили його пороги.

Справді цікаве, що саме ця школа не є серед нашої молоді так популярна та притягальна як повинна бути, коли взяти до уваги програму, рівень та що вишукану атмосферу, що там панує. Тепер у коледжі навчається біля 450 студентів, з того 300 на повний час. Хоч коледж заснували в

1947 році Сестри Василіанки, до нього приймають без різниці студенток всіх віровізань, та всіх національностей. Спершу подуманий, як повний чотирирічний коледж, Менор Джуніор залишився дворічним закладом, але з широкими фаховими можливостями освітнього ступеня „асоційат дегрі“ і „сертифікати“ програм у галузі здоров'я, торгівлі, загальних і математично-стихисних наук.

Це, що навчання в коледжі триває лише два роки, часто викликає сумнів у молодих абсолютенток середніх шкіл, які шукають за допомогою до науки, але багато з таких молодих ніяк не може в тому рішальному часі віднайти справжніх своїх зацікавлень і після деякого часу науки в коледжі відступають знеохочені або просто залишають науку, щоб заробити на життя.

Приглядаючись навчанню у Менор Джуніор коледжі бачимо на власні очі скільки можливостей він дає молодим людям здобути добре і практичне знання зокрема у дільниці здоров'я, лабораторійних праць та дентистичних асистентів.

Саме дентистична лабораторія і амбулаторія, що дис на терені школи, це справді надзвичайне досягнення і тому не дивно, що ним користуються, як нас інформують, річно 15,000 родин. У модерно та з усіма технічними удолгненнями вивінуваній окремі дентистичній клініці постійно працює чотири дентисти та один ортодентист, під наглядом яких привчаються молоді технічні асистенти до різних дентистичних робіт та виконують їх на пацієнтах. Низькі шани, близькість приміщення, зокрема можливість опіки над випорядкуванням зубів та накладанням клам'їв для дітей, зробили дентистичну

МИТРОПОЛИЧІЙ ОРДИНАРІЯТ
ДЯКУЄ УНСОЮЗОВІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — До Екзекутиви УНС на руки головного передсідника д-ра Івана Фліса прибув лист з 4-го грудня ц.р., підписаний Митрополитом УКЦ в ЗСА Стефаном Суликом, в якому Митрополічій Ординаріят з подякою підтверджує одержання великої пожертви УНС на видання Св. Письма, катехизмів і молитовників для українців в Польщі у сумі 15,000 доларів, як також додатково ще і суми 442 дол., зібраної на ту ціль працівниками УНС і В-ва „Свобода“ та 1,000 дол. на потреби семінарії для виховання священиків.

У листі пишеться дослівно: „...Ви були перші, що виявили зацікавлення і розуміння цієї переважної справи. На сторінках щоденника „Свобода“ появилося наше звернення до вірних, а також захоплюючі статті у цій справі. Крім того, Ви своєю шестістю підтвердили розуміння важливості справи для нашого народу, щоб поширити серед них Божє слово рідною мовою і саме на ту ціль Ви прислали свої шесті пожертви, що уможливили у значній мірі покриття коштів друку так дуже потрібних книжок для виховання вірних в душі християнської релігії.“

В СССР висвітлюють
фільм про К. Черненка

Москва. — Советське керівництво зробило ще один крок на шляху роздування кумулюючої нинішнього кремлівського вождя: на екранах советських кіно-театрів висвітлюється новий фільм, присвячений „подвигам“ прикордонника Константина Черненка в Середній Азії в 1930-их роках.

Як передають західні ко-

Закінчуючи свого листа, Митрополит Стефан пише: „Мило мені пригадати й ще раз подякувати Вам і Вашим членам за всі пожертви й допомогу в попередній збірці фондів, коли ми вислали допомогу нашим рідним у Польщі у формі харчів і санітарних середників. Це було успішне. Шіра Вам за це подяка.“

Пересилаючи Вам ширшу подяку молю Господа про щедри ласки для Вас усіх. Благословлю Вашу добру працю для добра народу. Нехай Господь кріпить Вас, дарить здоров'ям і Божим миром, що цінніший за все інше.“

СХОДИНИ МИРЯН

Ньюарк, Н. Дж. — За стараннями управи Окружного Відділу Українського Патріархального Товариства тут відбудуться сходини мирян, на яких головний редактор журналу „Патріархат“ Микола Галів голова названого Відділу ред. Василь Пасічник доповідатимуть про „секретні“ листи до українських католицьких єпископів.

Доповідь відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 3-ій по полудні, в Українському Народному Домі, при 140 Проспект авеню в Ірвінгтоні, Н. Дж.

Ньюарк, Н. Дж. — За стараннями управи Окружного Відділу Українського Патріархального Товариства тут відбудуться сходини мирян, на яких головний редактор журналу „Патріархат“ Микола Галів голова названого Відділу ред. Василь Пасічник доповідатимуть про „секретні“ листи до українських католицьких єпископів. Доповідь відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 3-ій по полудні, в Українському Народному Домі, при 140 Проспект авеню в Ірвінгтоні, Н. Дж.

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА ЗАКЛИКАЮТЬ БЕЛЬГІЮ І
ГОЛЛЯНДІЮ РОЗПОЧАТИ
ПРОГРАМУ РОЗМІЩЕННЯ РАКЕТ

Брюссель, Бельгія. — Державний секретар З'єднаних Стейтів Америки, Джордж Шульц, який перебуває тепер в Європі і бере участь в нарадах НАТО, зустрівся з прем'єр-міністром Бельгії Вільфредом Мартенсом і міністром закордонних справ Леом Тідемансом і заохочував їх, щоб Бельгія і Голляндія розпочали програму розміщення американських нуклеарних ракет Першінг 2 і крилатих, згідно з рішенням нелінійної конференції НАТО. Дж. Шульц вважає, що виконання ранішої програми в ніякому разі не зупиняється з нововитвореною ситуацією і передбаченими переговорами ЗСА із Советським Союзом.

Бельгійський уряд і згаданий прем'єр-міністр особисто заявили після розмови з Шульцом, що вони повністю обміркують що справу і представлять її для дебату у парламенті після розмов Шульца з міністром закордонних справ СССР Андреем Громиком в Женеві 7-го і 8-го січня наступного року. Як відомо, Бельгія і Голляндія не відмовлялися цілковито від програми розміщення ракет, але вирішили почекати і пригрозити, як буде розвиватися політична ситуація в світі. Очевидно, що нерішучість двох членських держав НАТО використала советська пропаганда, а прихильні до Москви сили організували в Західній Європі кілька багатолюдних демонстрацій з метою знео-

хотити ті дві країни і викликати в них страх советської нуклеарної відплати.

Виступаючи на пресовій конференції прем'єр В. Мартенс заявив, що йому було б неможливо дати відповідь на заохоту ЗСА, бо ця справа мусить бути предметом обговорення уряду і парламенту. Між іншим В. Мартенс прибуває до Вашингтону 14-го січня 1985 року на розмови з президентом Рональдом Регеном. Поінформовані кола однак заявляють, що в Бельгії тяжко буде змінити дотеперішню поставу до розміщення американських ракет, бо європейські держави покладають надію на зустріч Шульца з Громиком і сентувальну зустріч на вершині між президентом Р. Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Константином Черненко, про яку тепер частіше говориться у політичних колах.

Пізніше Дж. Шульц зустрівся ще з голляндськими представниками, зокрема міністром закордонних справ тієї країни Гансом ван ден Брокком. Не зважаючи на те, що Вашингтонський кола дуже реалістично оцінюють теперішню ситуацію в Європі, деякі політичні дорадники Президента вважають, що розмови Шульца згадали його активність на цьому форумі, допоможе вникнути в справу, які досі стояли на перешкоді реалізації програми розміщення американських ракет в країнах НАТО.

У СВІТІ

СКРАЙНЬО-ЛІВІ ГРУПИ в Бельгії почали розвивати терористичну діяльність звернену в першу чергу проти інсталяцій Північно-Атлантийського Оборонного Союзу (НАТО). Бельгійські поліційні чиновники ведуть слідство, щоб встановити чи за цією діяльністю не скриваються інші терористичні організації, або держави. Поки що терористи підклали шість бомб під бензинові проводи і виконали декілька пожеж.

МАРКСИСТСЬКІ ПАРТИЗАНИ в Ель Сальвадорі, йдучи по лінії відпущення ситуації між ними і легальним урядом Хосе Наполеона Дуарте, звільнили з полону групи військовиків, передавши їх в руки представників Червоного Хреста. Рівночасно з тим жорстким головним командування партизан проголосило, що під час різдвяних свят і нового року партизани не переведуть жадних військових чи підірваних акцій, щоб таким чином дати змогу населенню спокійно перевести ці свята. Таке потягнення марксистів може поліпшити відносини між ними і урядом, кажуть поліційні спостерігачі, але це буде видно під час чергових їхніх зустрічей, які відбуваються час-від-часу за посередництвом ієрархії Римо-Католицької Церкви.

ДЕЛЕГАТИ З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки на європейській розробковій конференції, яка вже від років тягнеться у Стокгольмі, задоволені, що конференція набрала цілком несподівано позитивного обороту. Джеймс Іудбі заявив кореспондентам: „ми дуже задоволені, що наразі конференція вийшла з імпаку і тепер можна буде перейти зі словесної реторики до обговорення конкретних справ“. Очевидно, американська делегація не надіялася на чудо, але одностійність делегатів в багатьох справах вказує на позитивний зворот цього форуму.

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ перевела широкі арешти членів мафії в цій країні і притримала покищо 150 провідних членів мафії, яких, після перевірки і слідства, прокуратура планує поставити під суд за доконання різних злочинів. Найбільше арештів було переведено в Сицилії і північному місті Туріні. Поліція покищо відмовляється подати прізвища арештованих, але втиснені особи кажуть, що серед них є судді, адвокати, високі старшини війська і поліції та звичайні поліційці.

СОВЕТСЬКИЙ КАПІТАН корабля, який щойно виплив з Ленінграду в сторону Нікарагуа, заперечив, що на поклада корабля знаходяться джегові літаки, як про це поінформували Уряд у Вашингтоні американські розвідки чиновники. Цю заперечливу інформацію подало до відома советське пресове агентство ТАСС у вівторок, 11-го грудня ц.р. ТАСС каже, що корабель „Смоленськ“, один з найбільших кораблів советської торговельної флотії, веде до Нікарагуа тятарові автомобілі, трактори, спортові прилади, хемічні вироби та інші товари. Поліційні спостерігачі запитують: „чому ж тоді советські кораблі з невинним товаром“ заїжджають до військового, дуже хороненого порту, а советський ладунок перевозиться під прикриттям ночі“.

В'ЄТНАМСЬКІ ВІЙСЬКА захопили табір націоналістичних партизанів у північній Камбоджі, заявили речники Таїландського уряду. При тому вони перевели масаху старшинського партизанського корпусу, багато вояків, які ставили спротив розстріляти, а решту забрали в полон. Тих, що пробували втікачі до Таїланду в'єтнамські вояки переслідували і принаймні 500 в'єтнамців перейшли нелегально кордон, порушуючи тим самим міжнародний договір про ненаушність кордонів. Речники Визвольного фронту в Камбоджі заявили, що приблизно 2,000 в'єтнамських вояків, підтримуваних тяжкою артилерією, танками, гелікоптерами і машинною зброєю, штурмували повстанський табір. У сутичці загинуло багато вояків в обидвох сторін.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
Для членів UNA: \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Не боятися СССР і не поступатися

Як уже була у нас інформаційна замітка, існуюча в Америці організація Фондація спадщини приготувала до друку книжку з порадами президентів Роналдові Регенові як він повинен поводитися супроти Советського Союзу у своїй другій каденції урядування. Можна би злегковажити собі цю книжку з її "порадами", коли б не коментарі американської преси, які звертають увагу, що та сама організація видала була чотири роки тому подібну книжку з порадами для Регена — і Реген у своїй політиці тримався того, що там йому радили. Якщо тепер це повториться з тією книжкою і її новими вказівками, то в найближчих чотирьох роках будемо мати зворот в американській закордонній політиці в сторону більшої відваги у відношенні до Советського Союзу і наставлення на допомогу процесам, які приписують упадок советської імперії.

Найважливіше у цій книжці, яка має називатися "Мандат до провідництва II" — це порада ставитися до СССР, як до імперії з величезними труднощами на власній території та з своїми сателітами і появленними народами, і тому, логічно, не поступатися советській імперії, яка котиться по похилій площі до упадку. Це, — кажуть в оцій цікавій книжці, що її написали добрі фахівці советологи, — не станеться швидко. Але, логічно виходить, так станеться, — що ми завжди твердили, покладаючись на "неписаний закон історії" безліч історичних прецедентів з упадком різних імперій, які, здавалося, існуватимуть вічно.

Очевидно, організація "Спадщина фундація" — це консерватисти, антидот американського лібералізму. Але вислід останніх президентських виборів був наявним доказом, що настрої в широких колах американського суспільства скеровані "направо", а не "наліво". І повну правду мав той американський коментатор, який закликав теперішнім лідером Демократичної партії з Томасом О'Нілем у провіді політичну спільноту, якщо вони вірять, що лавина перемога Регена була вислідом тільки його, персональної популярності та покращання економічної ситуації. Річ не в особі Президента і не в економічній країні, а в загальній політичній атмосфері. Східно-американський лібералізм запаморочений мілітарною могутністю і територіальною величчю советської імперії і тому наставлений на різні поступки кремлівським володарям коли тільки з ними "говорити і домовитися". Найбільш характерною рисою американського лібералізму є наївність, яка межує із самогубним анальфабетизмом у всіх справах, що стосуються Сходу Європи. Це той лібералізм Ф.Д. Рузвельта, який — поруч із величезними заслугами для соціальних реформ в Америці — допустив большевицьку імперію до Середньої Європи, над Дунай і Велтаву, та створив ситуацію, в якій тепер знаходиться світ. Гаррі Труман мав відвагу протиставитися наїздові червоної Північної Кореї проти Південної. Але той же Труман назвав "погонею за червоним оселдцем" кампанію покійного сенатора Джозефа МакКарти проти інфільтрації комуністами американського державного апарату. А засуджений за кривоприписку радник Державного департаменту Альфред Гісс у зв'язку з передачею советським шпигунам засекречених документів, був одним із дорадників Ф.Д. Рузвельта на Ялтинській конференції, де Ф.Д. Рузвельт захоплювався індивідуальністю Йосифа Сталіна. Американський лібералізм є не тільки "м'який" супроти комунізму і потурає гаслові "краще бути червоним, як мертвим" ("Better red than dead"), але є також проти молитов у школах, потурає абортам на державний кошт, змагає до перетворення Америки на "велфер стейт" за соціалістичним зразком. Роналд Реген виграв у 49 стейтах на всіх 50 тому, що американці в масі звертаються проти того лібералізму.

І на тлі тої ситуації загана на вступі книжка має величезне значення. Невідомо, чи в оцій книжці поставлено крапку над "і", що появлені Москвою народи є природним союзником Америки і всього вільного світу та це більшою загрозою для червоної імперії, як ворожі супроти Москви настрої в сателітських країнах. Американські державні мужи же цієї правди чітко не визнають. Але прийдє час, коли вони це зрозуміють. Множаться позначки тріщин у все назеверх могутній будівлі большевицької імперії і множаться позначки повного протверзіння вільного світу, лібералізм якого дозволяє тім імперіям розбудуватися і шантажувати світ. Поява книжки фахівців-советологів з порадою Президентів не поступатися Москві, а робити їй виклики без страху щодо реакції — це добра подія.

Одним із нечесних засобів є поширення в суспільстві вигаданих, неправдивих погослов або просто злобних наклепів. Автор таких вісток не відчуває обов'язку перевірити факти й відкидати або спростувати несправедливі твердження. Це явище, як один із симптомів "еміграційної недуги", розпалося конфлікту в нашій спільноті, нащовуючи один проти одного. Людей, які виконують таку роботу, слід назвати безцеремонно ворогами нації. З жалем треба ствердити, що наші люди часто шукають у наших газетах не поважних статей, але особистих нападів і "афер".

Найлегше у світі давати дешевеньку пораду другому, а найважче не давати поради. Навіть, коли ваш приятель просить вашої поради, то здебільшого він хоче, щоб ви порадили йому так, як він уже постановив зробити. В Японії поліція накручує на стрічку розмову з п'яною людиною і наступного дня, коли п'яний витверзє, як кару дають йому прослухати його вчорашню розмову. Коли б і в нас застосували подібну кару до налогових спліткарів, мабуть, можна було б віддати чистішим повітрям. Спліткар прикриває завжди свою духову вбогість всебічним знанням про інших. Він усюди був, усе бачив і чув. Куди він піде, несе за собою незгоду, руйнує мир і спокій родини, поширює взаємне недовір'я серед людей. Спліткарів тяжко ошанувати, бо вони усюди вештаються. Спліткар усюди знайде нагоду, щоб "шепнути" сусідові на

Іван Боднарчук

ДУМКИ НА ЧАСІ

вуху якусь „надзвичайну новину“.

Коли в бразилійських лісах вузь „boa constrictor“ проковтне свою жертву, він у затисненому кутку дрімає і триває не раз цілі тижні. У той час з його пащі виділюються несамоовиті випари і гази, які затрутують довкілля так, що навіть маляти й папути втікають із найближчих дерев. Те саме морально діється із спліткарем. Він переходить бруд свого ума й затруєння оточення своїми думками і здогадами. Спліткар більше небезпечний, ніж боа, бо він ще не встиг стравити одної „жертви“, як уже шукає за іншою. Усіх рад би убити лезом своєї лії.

В нас чимало снобів. Сноб називаємо людину, яка походить із низів суспільного шару й намагається примісити собі шляхетські риси характеру. Сноб низького шхидє чоло перед вищими від себе, а зневажає нижчих. У нас покутує алькоголеда В. Король-Старий у своїх споминах п.з. „Задки про мою смерть“. Вона здебільшого проявляється чуттєво-вразливостю, втратою шляхетних змагань, занеком толеранції, і доводиться до прудких виявів злості, ненависті і мстивості. Люди з такою вдачею дуже запальні, експансивні й легком підлягають змінам настрою, легко міняють своє відношення до людей та ідей. Ослаблена воля — це характерна риса людей

такої вдачі. Вони органічні анархісти й розперзані та всюди поводяться, як удома. Вони люблять виладувати свою злість на слабших і залежних, їх характеризує недовір'я і зневага до людей.

Ікер у „Свободі“ свого часу помістив був фейлетон п.н. „Загадка“ з таким змістом: Сказав містер Брайт, бос, до Петра у фабриці: — до Петра у фабриці: — „Признаюсь, мені, як католикові, важко було зрозуміти, чому ви, теж ніби католики, святкуєте, наприклад, Різдво за іншим календарним стилем. Признаюсь, що я був ігнорант у справах вашого східного обряду і щойно Вселенський Собор дещо роз'яснив мені це питання. І тепер непременно мені, що особисто виступив проти того, щоб у вашій відпустці з роботи цих ваших земляків, які про таке звільнення просили. На цьому й доходило до деяких неприємних інцидентів, якщо пригадувати... І я дуже шаную вас за те, що твердо обороняєте свій обряд, навіть ризикуючи втратити праці... Та тепер прийде тому кінець. Хочу зрадити вам радісну новину, що міжнародний готує для вас, українців, ще один святковий дарунок: на ваше Різдво, 7-го січня, українці дістануть платний вихідний день. Що ви на це? — Той дарунок приходить трохи запізно, відповів Петро, бо наша громада недавно змінила в цьому році календар

і перейшла на ваш, латинський.

Інженера заткало! Добру хвилину не міг добути з себе слова. Врешті і покляпав Петра по плечах і сказав: А знаєте, що ви, українці, дали залишатися для мене загадкою...

Ми не повинні в усі наші національні свята сумувати, бо це пригноблює і наша молодь думає, що всі наші чини були невдачними. Навпаки, нам треба гордитися і радіти, що в нас були герої, хоч вони і загинули, не перемігши ворога. Наша молодь не ставиться до нічого поважно. Вона легковажить свої традиції, шукає тільки забав, розваг і вигідного життя, має зрозуміння лише до спорту. Одним із пророческих доказів несерйозного ставлення до життєвих справ є часті розводи.

Тому у ЗСА бачимо загальний упадок родини, в чому особливо завинили жінки, бо вони занедбують виховання дітей, не плекають удома рідної мови, не вчать шанувати старших і говорити правду. Нічого дивного, що молодь по цей бік океану асимілюється і винародовлюється. Наші люди забувають, що можна бути добрим громадянином нової країни й одночасно зберігати і плекати свою власну культуру. Адже вижджаючи в Україні, ми взяли на себе якісь зобов'язання. Вже дійшло до того, що дехто у пресі висловлює дивний погляд, що від майбутнього нам нічого сподіватися, що ми призначені розлітатися в чужому морі, тому нерозумно є протиставити асиміляції і денационалізації.

Здійснюємо її лише раз у році закупом подарунків чи старасмо викликати усмішку радості, усмішку влчності щільні рік?

Ми, українці, в ЗСА, не вважаючи на доброту, не забуваємо найбільш нех потрібні. Ось приклад допомоги жертвам землетрусу у Югославії, де люди склали більше, ніж це ЗУАДК встигав перевести. Або виставити прочитати списки жертв для земляків у Європі чи Південній Америці, а скільки осіб помагає індивідуально своїм рідним, приятелям і знайомим поза межами нашої країни.

Але чи це все є ще достаточне? Хто ніколи не був певний, що завтра не потребуватиме допомоги від когось іншого? Ми живемо у країні, де якраз гуртове зусилля допомагає до найкращих вислідів. Не забуваймо, що американці тяжко працюють на долар і видають з себе максимум енергії, щоб його здобути і заповнити доброту. Але з другої боку — американець не жаліє долара, щоб допомогти іншим. Маме багато прикладів, коли американський Уряд спитав з допомогою голодомим навіть тоді, коли системи тих держав не ґрунтуються на демократичній ідеології.

І коли світ іде вперед ми (Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен Юськів

Концерт Лідії Артимів для української публіки

Про цю нашу динамічну, репрезентативну і вже міжнародного розголосу піаністку було так багато написано останніми часами в нашій пресі, що зайво буде повторювати всі оті похвали та признання, які наші культурники щойно читали. Не тільки бо рекламовано в пресі і афішах індивідуальний концерт Лідії Артимів у Нью Йорку, але і зараз потім її участь у концерті в честь Митрополита А. Шептицького 18-го листопада у Філадельфії, а далі вже і її виступ із славетною Філадельфійською симфонічною оркестрою 21-го і 22-го грудня ц.р.

Ми тут займаємося розгляданням її високомистецького концерту в користь Українського Музею у Нью Йорку, зорганізованого передусім для наших слухачів у репрезентативній, концертній залі Еліс Таллі Голл в неділю, 11-го листопада 1984 року.

Самозрозуміло, що головним чинником кожного сольового концерту не тільки є самий соліст-виконавець, але і публіка чи слухачі, для яких він виступає з показом свого таланту. В цьому випадку з одного боку мали ми на найвищому рівні мистецьку програму нашої близької піаністки, а з — другого досить прикрий брак величчів. Уже в іншій рецензії згадував я про неможливість успішного влаштування у нас двох важливих імпрез того самого дня. А саме тоді — така відбулася. А далі, може щіни на цей концерт були дещо завищені, може вечірній пора не могла притягнути слухачів із-поза Нью Йорку, а може імпрез у цей час тут багато. Однак, все таки, якщо там воно не було, маючи на увазі теж добро Музею, жителі Нью Йорку повинні були і — могли — явитися на цей рідкісний концерт у далеко більшому числі. Неприпустимість іхня стала саме тією цього не забутого вечора. Адже побачити і послухати наших мистців світового значення, яких у нас так мало, повинна кожна українська людина вважати своїм невідкличним обов'язком. Тоді то і докажемо, що ми є членами культурного народу.

Сама програмка концерту мала вигляд чепурний і була дбайливо зредагована. Передусім тоді, коли аж три наші культурні імпрези початкового сезону не мали програмок в українській мові, тут пишалася програмка з українським та англійським текстом. За це належить Українському Музею — признання.

Перша частина концерту складалася — дуже стильно — з творів одного тільки композитора. І. Брамса. Початок творили „Шість хоральних прелюдій“, тв. 122“, у фортепіановій тран-

скрипції Ф. Бузоні. Без всякого хвилювання, самопекно, виконала їх наша піаністка в стилі дійсно високої класи гри, викликаючи у слухачів враження хоральної настроєвості. Особливо припали до вподоби 4 і 5-та прелюдія „Серія мого бажання“ Другим могутнім твором Брамса були „Варіації та fuga на тему Генделя, Б-дур, тв. 24“, яким молода мистиня полинула і очарувала публіку беззастережно, всевладно. Діпазон її незрівняний мистецької спроможності, глибини інтерпретаційного пережиття та потужну піаністичну індивідуальність відчували слухачі в найвищому визначенні. Найдраматичніші, так як і найніжніші засоби музичної експресії цього вимогливого твору були продумані і виконані з такою збалансованою переконливістю. Довжелезні оплески і вигукі захоплення „браво“ були недозволеним доказом повного одушевлення публіки.

Другу частину програми, в якій знайшлися і українські композиції започаткувала наша віртуозка твором К. Дебюссі „Образи — книга друга“ у трьох частинах. Існують на світі люди, що їм подобається цей французький композитор, — деяким більше, деяким менше, а деяким — зовсім ні. Він мистець оригінальний, особливий, дуже інтелектуальний і таке суховатий у своїй музиці. Наша публіка не була якоюсь у змозі захопитися цією композицією, не зважаючи на те, що піаністка заграла її знаменито, головною коли йдеться про видобуття мерехтіння кольорити з твору.

З тонами настроєвої „Елегії, фіс-моль, ч. 3“ М. Лисенка повіяло рідним духом на залі. Оце і була очікувана довго зустріч з Україною. Тільки по останньому акорду „Елегії“ піаністка так швидко перейшла до наступної точки, що слухачі не мали навіть змоги відлічити та нагородити її оплесками за її розмірну гру. А тією далішою точкою була ніжна-прежня „Коліска, е-моль“ В. Барвінського. Скілки в цій музичній перлинній ліричності, задуманого настрою розквітло, скільки тужливої мелодійності, а материнської, наспівної сонливості... Тут вже публіка оплескувала і оплескувала. Для зміни образу понеслися оплески акорди шпаркого „Українського танку, а-моль“ того ж Барвінського. Граційозна ритмічність і грайливий, але якже опанований, темперамент, мливав серці музичних величчів. Якби хотілося було почути більше цього рідного чарування!

Закінчував програму твір Ф. Шопена „Польонез-фантазія“ у фортепіановій тран-

(Закінчення на стор. 3)

Тому 642 років вулицями міста Мити (нині Демре у Туреччині) йшов похоронний похід. Поміж юробою людей був багатий місцевий купець, моряк — чужинець, старець із палицею в руці і мати з немовлям на руках. Усі вони йшли у пошук та гору за труною їхнього улюбленого Єпископа, людини непересічного характеру і щедрого серця особливо вразливою на людський біль та нестаток.

Святий Отець Миколай народився у багатій родині у місті Патара і віддав себе на службу Богові із особливим підкресленням: „Люби ближнього свого як себе самого“. Його служба на землі закінчилась, однак остання грудка землі не могла засипати його діл, бо вістка про них переходила з роду в рід, ставши легендою, і що найбільш знаменне, самі люди стали ті діла наслідувати, а Церква назвала його святим. І кожному з нас відома постать святого отця Миколая.

Його ідея так довго буде живою як довго є бідні і багаті, голодні і насичені, нещасливі і щасливі, недужі і здорові... і ті з радістю життя, які повертають усмішку на лиці зажурених...

Кажуть, що живемо у зматеріалізованому світі, що серце людське заммерло і нечутливе на потреби бли-

Юрій Р. Рибак

ІДЕЇ СВ. МИКОЛАЯ — НИНІ

жніх. Це не зовсім правдиве, бо є люди, які ще мають серце і готові помагати, але і є, на жаль, люди, які цього не вміють оцінити. Ось подумаймо про так званіх велфер. У деяких одиницях витворилося поняття, що обов'язком громади є їх відвержати. Іхня філософія життя проста: шось за ніщо. Такий підхід до справи протиставляє святому миколайській ідеї, бо коли св. Миколай дає подарунки, то це робить лиш для добрих, чедних, що собі своєю поведінкою і наставленням заслужили.

Часто вживаємо слово філантропія, яке походить із грецької мови та означає любити людину, а у практичному приміненні під філантропією розуміємо бажання допомогти у потребі та гуманітарній площині, зменшуючи людський біль. Філантропія модерних часів — це складний процес, який вимагає знання і творчості. І коли користі з філантропії не легко оцінити, то для висвітлення може найкраще покластися на Рокефеллера, який у 1909 році писав: „Коли я студіюю багатих людей, я бачу лише один спосіб, у який вони можуть залепити собі дійсне вло-

волення для виданого гроша, а саме це тоді, коли вони розвинули почуття, що даровані гроші викликали вдячність“.

Безперечно, що відомі американські фундації складають річно більшій долярів на харитативні цілі, до тих сум долучуються зацікавлені громадяни та латки корпорацій. Але їх усіх перевищує у загальній сумі... вгадайте хто? Одиниці — особи такі як ми всі і це все стається без розголосу, без великих статей у пресі, без пропам'ятних таблиць, без великих написів імен на будинках.

Хтось може сказати, що допомога є лиш тоді можливою, коли на це дозволяють особисті фінанси. Так воно не є. Пригляньмося американській спільноті і побачимо скільки осіб добровільно жертвують свій час, працю і енергію, для ідеї св. Миколая, активізуючись у харитативній праці, праці у шпиталях, відвідуванні хворих і самотніх старців у приютах — розвоженню теплого харчу, транспортом сеньйорів і т.п.

А тепер візьмімо дзеркало і гляньмо в нього і спитаймо, що ми робимо для святому миколайській ідеї.

Свидницький знаходить дещо корисне для себе, зокрема стародавній (грецька, латинська, старослав'янська) та сучасні (французька, польська і болгарська) мови. Шукає він освіти й поза стінами семінарії, знайомиться з фольклорними виданнями, з українською й російською літературою. Слід припускати, що Свидницький був ознайомлений з поширеними в той час серед української молоді збірками народних пісень М. Максимовича, І. Срезневського, А. Метлинського та виданнями польських дослідників українського фольклору.

Але найбільший вплив на нього мала поезія Тараса Шевченка. Крізь глухі стіни семінарії доходить дух розбурханого суспільного життя. Відомі ідеї західно-європейської революції 1948 року, нашіумілих процесів Кирило-Методієвського братства, напружені часи боротьби за знесення кріпацтва — все це позначилося на світогляді молодого Свидницького. За рік до закінчення курсу, він упереч бажанням батька, кидає семінарію і вступає (1856) на медичний факультет Київського університету, але нахил до гуманітарних наук бере верх. Анастол Свидницький у березні 1857 року переходить до Історико-філологічного факультету.

Нова університетська наука, дружнє товариське життя студентів захопили Свидницького. З новими товаришами та студентами духовної академії він бере участь у загальнослов'янських вечорах, де палко обговорюють проблеми єднання слов'янських народів, визволення їх від соціального та національного лиха, співають пісні слов'янськими мовами. Свидницький близько знайомився з членами таємного Харківсько-київського студентського товариства: П. Єфименком, М. Муравським, О. Тишанським, Г. Стриженським та інш. Протягом іхня діяльність полягала в розповсюдженні заборонених творів Т. Шевченка і Герцена, створювалися недільні школи для народу. Зокрема, Свидницький став одним із засновників перших недільних шкіл у Києві, які мали на меті не лише поширення грамотності, а й розяснення прав народу. У 1860 році таємну студентську організацію було викрито, багатьох учасників товариства зашло, на шість Свидницький та ще деякі його університетські товариші не були заарештовані.

Про характер світогляду молодого Свидницького свідчать писані ним у студентські роки пісні: „Коли хочеш

нам добра...“, „Україна, мати наша“, „Вже більше літ двісті, як козак в неволі“, „В полі доля стояла...“, які вперше надрукував І. Франко у „Літературно-науковому Віснику“ — 1904 року в числі 4-му. — Під час навчання в університеті Свидницький опинився в досить скрутному матеріальному становищі. Спроби заробити літературною працею не мали успіху і за несплату грошей за навчання в 1860 році його звільнено з університету. Того ж року в грудні місяці він складає при університеті іспит на право бути вчителем російської мови і дістає призначення до Миргородської повітової школи.

В Миргороді письменник розгортає досить широку громадську та літературну діяльність. Він стає одним з організаторів недільної школи для неписьменних селян та громадської бібліотеки, влаштовує літературні й музично-вокальні вечірки з читанням творів Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, розповсюджує твори Шевченка й інших українських письменників серед населення. У цей час Свидницький створює велику етнографічно-фольклорну розвідку „Великдень у подолля“, народні твори під назвою „Народні оповідання“ — (між іншим втрачені), роман „Люборацький“ і багато інших.

Тим часом громадсько-культурна діяльність Свидницького привертає увагу місцевої влади, за ним встановлюється нагляд. У червні 1862 року Свидницький залишає Миргород, шукає нового місця служби в Києві, в Чернігові і врешті дістає посаду помічника сакцізного наглядця в м. Козельці на Чернігівщині. Матеріальний стан письменника покращав, але нова посада не дає йому морального задоволення. У глухомо провінційному містечку він не має можливості ані розгорнути культурно-просвітницьку роботу, ані здійснити давню мрію про підготовку до закінчення університету. З початком урядової реакції всі надії Свидницького на масовий народний рух і сподівання на краще майбутнє країни втрачають віру. Лишається при ньому лише культурно-освітня робота в масах.

У 1863 році Свидницький одружується з дочкою місцевого лікаря Оленою Величківською. Одруження було невадним. В дружині він не знайшов вірного товариша і однодумця, вона була байдужа до його духових запитів і прагнень, а це додавало письменникові суму та зневіри.

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Ермоленко

АНАТОЛІЙ СВИДНИЦЬКИЙ

Цього року минає 150 літ з дня народження Анастолі Свидницького-Патриченка (літературний псевдонім). Народився він 13-го вересня 1834 року в селі Маньківцях Гайсинського повіту (тепер Барського району Вінницької області) в родині священика. Хлопець ріс у простому середовищі разом з селянськими дітьми, беручи участь у їхніх розвагах та спостерігаючи важке життя підлітків селян. Близькість до народу, знайомство з його поетичними піснями та повір'ями стало тією „школою правди і любові“, яка залишила глибокий слід у душі Свидницького.

На десятому році життя (1843) Свидницький вступив до Крутенської духовної школи. Схоластична система навчання та брутальний, жорстокий режим панували в підлітків бурі. Жадоба до знань, природна допитливість підлітка допомагали йому навіть у цих несприятливих умовах добре вчитися та набути славу першого учня. Шкільні товариші любили Анастолу за симпатичну вдачу й простоту. За спогадами сучасників, у нього було бліде обличчя, жваві блискучі очі, він завжди був привітний з товаришами. Однак бурасяке зурбіння, дикість побуту й звичай згубно впливали на вдумливу й тонку натуру Свидницького, псували йому настрій і здоров'я. Згодом письменник згадував: „...перебіраючи життя прошле, не маю начим стати й відпочити — чорно та й чорно; аж, як поминаш школи — богдай би мене мати краще була під серцем припала, аніж мали це маленького в монастирі руки віддавати! І зліли вони літа мої! І моє здоров'я!“

У 1851 році після закінчення Крутенської духовної школи, Свидницький вступає до Подільської (Кам'янець-Подільської) духовної семінарії. І в цьому навчальному закладі головним було зурбіння предметів церковно-релігійного змісту та правил церковної відправи. Загальноосвітніх знань семінарія давала дуже мало. Та юнак

В СССР...

(Закінчення зі стор. 1)

ну військово-пропагандистську кампанію в зв'язку з цією датою. Так, наприклад, московський журнал „Огоньок“ друкує спомини советських ветеранів Другої світової війни.

Як відомо, нинішньому советському генсекові, на відміну від його попередників — Хрущова, Брежнєва і Андропова, які в тій чи іншій мірі брали участь у воєнних діях в ті роки, похвалитися нема чим: всю війну він був секретарем Красноярського крайового комітету партії в Сибіру. Щоб хоч трохи заповнити це „біле місце“ в біографії вождя, журнал „Огоньок“ надрукував похвальну рецензію на новий кінофільм, знятий в Казакстані, під назвою „Хлопець з кордо-

ну“, в якому вихваляється мужність і відвага молодого прикордонника К. Черненко.

Наскільки відомо, ніяких документальних кінокадрів, де був би показаний нинішній советський лідер, не збереглося. Його військова служба в прикордонних частинах була звичайнісінькою, як і тисяч інших „хлопців з кордону“. А про те, що він за п'ять-десять років війни був секретарем Красноярського крайового комітету партії в Сибіру, тоді ніхто не міг і подумати. Але редакцію „Огонька“ це ні трохи не засмутило і вони надрукували архівну світлинку, на якій прикордонник Черненко стоїть серед інших членів застави. Світлина датована лютим 1932 року.

ОДНА З РЕЛІГІЙНИХ груп виїшла з кабінету ізраїльського уряду прем'єр-міністра Шімона Переса і тим самим змінила на три голоси коаліцію в парламенті. Але не зважаючи на це, уряд все ще розпоряджається більшістю голосів в парламенті і тому немає загрози для урядової кризи в Ізраїлі. На 120 членів кнесету урядові партії все ще мають 93 голоси.

ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім договором.

Адреса у Мангеттені: 630 5th Avenue, Room 1803 New York, N.Y. 10020

Адреса у Кінсі: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (212) 459-0111

„ЗАПОВІТ БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІАРХА ЙОСИФА“

— з перекладом на англійську мову — в м'якій оправі — \$3.00 (по 50 ц. знижки при замовленні понад 50 копій). (Поштовою оплатою особі).

Присимо замовляти від:

„St. Sophia“ Religious Association
85 Lakeshore Road
St. Catharines, Ontario L2N 2T6
Tel.: (416) 937-3366

„ЗАКИДАЮТЬ ВАМ АНТИСЕМІТИЗМ?“

ДАЙТЕ ЇМ ПРОЧИТАТИ БРОШУРУ

„ANTI-SEMITISM — WHAT CAUSE? What are its Roots? How to cure it?“

(Ukrainian — Jewish relations — an attempt at political analysis)

By Yulian Movchan, M. D.

набувати можна в усіх українських книгарнях

або в

Research Society for Ukrainian Terminology

166 First Ave., New York, N. Y. 10009

за надісланням \$3.00 — \$4.00 на кошти друку і пересилки.

АДВОКАТ РОМАН КОЗИЦЬКИЙ

ПОВІДОМЛЯЄ ВЕЛМИШАНОВНЕ ГРОМАДСТВО ІОНКЕРСУ та ОКОЛИЦІ ПРО ВІДКРИТТЯ

АДВОКАТСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Спілки ROMAN G. KOZICKY, Esq and

FLIS, LOZYSKYJ & STECK, P.C.

771 A Yonkers Ave.

Yonkers, N. Y. 10704

Tel. (914) 969-4548

Години урядування 9-5 у вівторки та п'ятниці, а також за окремим домовленням. Поручаємо професійну, солідну та шкуру обслугову.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ

власноує

КОНЦЕРТ КОБЗАРСЬКОЇ МУЗИКИ

який спонсорує

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

у своє 90-річчя

Із виступом Збірної Кобзарської Ансамблю і участю понад 100 бандуристів Америки, Канади й Європи, та визначних артистів: Микола ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ, Андрій КИТАСТИЙ, Петро КИТАСТИЙ, Ліса КЛИМЕНКО, Роман ЛЕВИЦЬКИЙ, Володимир ЛУЦІВ, Тарас ВОВК-РЯБОКІН, Марко ФАРИОН та інші.

НЮ ЙОРК — СУБОТА, 29-го ГРУДНЯ 1984 р., год. 3-тя по пол.

Тавн Гол 124 Вест, 43 вул. Нью Йорк

КВИТКИ до набути: АРКА, СУРМАТ Тавн Голл — Box office.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ — НЕДІЛЯ, 30-го ГРУДНЯ 1984 р. 3-тя по полудні.

North East High School при Cottman Ave. and Algon Ave.

КВИТКИ до НАБУТТЯ: Космос, Фантазія Гіфт Шоп, Орлон — Імпорт — Експорт, Ганусей Мюзік Гіфс, Ільчичин — Mt Market.

Великі святкування парафії Св. Покрови в Торонто

У зв'язку з проголошенням номінації і уділення грамоти генеральному вікарію о. крилошанинові д-рові Митрофану Стасію, душпастирстві при церкві Св. Покрови, і надання гідності митрофорного протоєрея о. крилошанинові Маркіянові Стефанію, парохів церкві Св. Покрови, в неділю, 11-го листопада ц. р., о год. 11-й перед полуднем, в ший же по береги заповнені церкві була відправлена Торжествна Благодарна Архирейська Служба Божу, яку в со- служенні оо. номінатів, митратів Я. Чиж, М. Берка, чинського духовенства, дяконів і студентів семінарії з Оттави відправив Владика Ізидор.

До Служби Божої, що була пов'язана традиційними ритуалами читання Грамоти, для генерального вікарія і надання гідності митрофорного протоєрея і покладення митри на його голову, під спів „Аксіос“ (гідний), з окремими молитвами, дуже гарно співав церковний мішаний хор під диригентурою маестра Зенона Лавришина.

По закінченні церемонії номінації обидва отці склали гарними словами подяку і приречення вірності своєму Владиці і Українській Помісній Католицькій Церкві під спів „Многая літа“. З цієї нагоди Владика Ізидор виголосив глибоку змістом проповідь. Вказавши на заслуги обидвох отців у праці для Церкви і народу, він поставив їх, як приклад і взір для присутніх семінаристів. Праця для Бога і України — це святий обов'язок кожного душпастиря. Українська Церква по-требує ревних душпастирів, вірних своєму обряду, мові, культурі і традиції. Ми звертаємося до батьків і вихованців, щоб вони виховували і приготували своїх синів і дочок до духовного

стану. Побіч священиків, нам потрібно, щоб наші молоді люди приготувалися також на громадських працівників і провідників; бо „народ у Церкві і Церква в народі“ — закінчив своє слово Владика.

Ці великі і незабутні церковні святкування парафії Св. Покрови, коли Господь вибрав їх, двох священиків цієї парафії, щоб вони „йшли і принесли плід“, закінчили ширими молитвами за міцне здоров'я нашого дорогого Владики, генерального вікарія і митрофорного протоєрея.

В наслідок у суботу, 10-го листопада ц. р., цих великих парафіяльних святкувань Парафіальна Рада, ЛУКЖ, БУК, Вістарна дружина, Марійська дружина, церковний мішаний хор, студентський хор і Кредито-

Генеральний вікарій о. крилошанин М. Стасів

ва спілка, під проводом Почесного комітету, що його очолює молодий енергійний душпастир церкви Св. Покрови о. Іван Баршчик, влаштували о год. 7-й вечері у великій залі церкви Св. Покрови величавий бенкет у честь номінатів.

Програму бенкету відкрив коротким словом Василь Мигович, який попросив до ведення нею д-ра Осипа Соколюського. Владика Ізидор поблагословив трапезу, а чоловічий хор „Бурлака“ під диригентурою маестра Олега Хмеля гарно проспівав „Блажен Муж“ і „Многая літа“ для отців номінатів. Після закінчення вечері гостей за головним столом і присутню родину о. митрата М. Стефанія представив о. І. Баршчик, який прочитав цілий ряд письмових привітів і телеграм.

Дуже гарним і зворушливим був виступ молоді церкви Св. Покрови, в іскрінняції „Моя Україно“, яку підготувала Ірина Хабурська. Усні привіти з долученням „дару любови“ склали: о. І. Баршчик від парафії; д-р Ю. Пелех від Централі Українців Католиків Торонто-ської Епархії і Кредитової спілки; Олена Боднар від ЛУКЖ; Ярослав Сербін від БУК; Любомир Яківич від Церковного заряду і при- ший нагоді вручив Владиці 13,391 дол., зібраних в пара- фію на сплату Духовної Семі- нарії в Оттаві; митр Е. Роман чукевич від відділу КУК у Торонто, та М. Маречко від молоді церкви Св. Покрови. Молодь додатково у формі окремих привітань для Вла- дики і отців номінатів вру- чила їм хліб та букети роз.

Секстет „Айстри“ під про- водом Тамари Вайди під акомпаньямент Ю. Шуста гарно проспівав пісні: „Ой, на горі гора паде“ та „Мені ворожка ворожила“. Змістовне слово про- читав інж. Іван Хома з Едмон- тона — швагер отця, закін- чивши його гарним віршем авторства о. М. Стефанія „Листопад“. Він проаналі- зував життєвий шлях отця номіната і його родини. Опі- ся студентський хор церк- ви під диригентурою моло- дої і активної Маріїки Свє- бислав проспівав: „Да испол- няється уста наша“ ар. Рома- на Андруска і церковну піс- ню „Маріє Діво“.

Отць митрофорний протоєрей М. Стефанів

У пастирському слові Вла- дика Ізидор, підкресливши значення парафіяльних свя- ткувань у зв'язку з піднесен- ням двох отців цієї парафії до високіх церковних стано- вищ, що своєю довголітньо- ю працею і відданістю для церкви і свого народу, заслужили це відзначення, сказав, що вони рівночасно взяли на себе ще більш і відповідальніші завдання. Владика коротко розповів про велику священичу ро- дину о. Стефанія, яка сво- єю працею для Церкви і народу записана „золотими буквами“ у нашої історії, велика частина якої присут- ня сьогодні на наших свя- ткуваннях. Владика висло- вив жаль, що немає сьогодні родини Генерального Ві- карія о. д-ра Митрона Стасі- ва, яка перетерпіла тяжкі страждання від ворога. Але тут присутня його велика ду- ховна родина — парафія Св. Покрови. Владика з радіс- тю згадав про те, що вже спланирована Духовна Семіна- рія в Оттаві. Він закликав, щоб ми доклали всіх сил і старань для збільшення духовних покликаних на- шого молоді до священни- чого стану.

Зширою подякою Влади- ці „даром любови“ висту- пив від Церковної Ради Ми- хайло Коцур, який підкрес- лив великі заслуги його в розбудові цілої нашої Епар- хії і зокрема опіку над на- шою парафією.

Отць М. Стефанів подя- кував Владиці за спроваджен- ня його до Канади та пов- ну духовну опіку над ним і родинно; подякував чле- нами родини, що з різних місць прибули, щоб у цей радісний день бути разом з ним; комітетові під про- водом о. І. Баршчика, всім ор- ганізаціям і жіночій органі- зації ЛУКЖ, що доклали сті- льки праці й старань для у- спішного переведення цього бенкету. До цих подяк, „всім і вся“ о. Стефанія долучив- ся і генеральний вікарій о. д-р Митрон Стасів, який зга- дав і про свою тут присут- ню родину, про переходи свого життя, війну, закінчен- ня студій, приїзд до Канади Саскачеванської Епархії, і остаточного, завдяки доро- гові Владиці Ізидорові — пристанію у Торонто-ській Епархії. Він радіє, що на- це велике його свято прийш- ло так багато духовно-пара- фіяльної родини, за що він щиро дякує та обіцяє, що хоч тепер буде мати ще біль- ше обов'язків і праці, буде разом з ними працювати на славу Бога, добро нашої Церкви і українського на- роду.

Обидва отці у своїх про- мовах, сказали, що завдя- чують всі досягнення пара- фії з побудовою чудового храму Божого своїм до- брим і вірним парафіянам, які також привітали їх у цих святкуваннях „дарами лю- бо-ви“.

Молитвою до 1000-ліття прийняття християнства в Україні, яку провів Владика Ізидор, закінчено трапезу на честь наших добрих і заслужених священиків.

В. Ділюк

В Дітроїті відзначено 110-ліття НТШ

В 110-ту річницю свого існування Наукове Товари- ство ім. Шевченка здає україн- ській громадськості звіт із своєї діяльності та рівно- часно інформує про плани на майбутнє.

Відзначення цієї річниці відбулося в Дітроїті в не- ділю, 25-го листопада, коли туди загогостив д-р Ярослав Падох, президент Головної Ради НТШ.

Заснування Товариства це виразний доказ могутньо- го впливу полемічного сло- ва Тараса Шевченка на жи- ття нашого народу. Його за- клик шанувати свою науку і не цуратись чужого, при- чинилося до того, що вже 12 років по його смерті поста- ло це товариство, яке сьо- годні здає нам свій гордий звіт. Бо і дійсно, як не бути гор- дим, коли не тільки украї- нські історики цього товари- ства, але й історики чужих національностей з об'єкти- вністю науковий признають йому передову роль у роз- витку вільної української науки. При чому, авесь час свого існування це товари- ство діяло в несприятливих обставинах, бо перебувало під чужим заборомом.

І як наочний доказ плодів своєї праці стоять перед нами 92 річники „Записок“ і такі монументальні видан- ня НТШ як „Історія Украї- ни-Руси“ М. Грушевського та Енциклопедія Україно- знавства В. Кубійовича. Ви- міна своїх видань із 317 чужинськими науковими інституціями — це незапер- чний доказ живучості нашої вільної науки.

Сьогодні, коли українська наука, а разом з нею все українське життя на рідних землях, стоять під нечуван- ним тиском „братнього на-

Під час відзначення 110-річчя НТШ в Дітроїті (зліва): д-р Б. Лончина, маестро Е. Козак, д-р Я. Падох, І. Джуль і д-р П. Джуль.

роду“, українські науковці в діаспорі, згуртовані в цьо- му товаристві, бажаючи продовжувати його світлі традиції, знаходять тут і мо- ральну підтримку, і матері- альну поміч, яка дозволяє їм оприлюднювати свої науко- ві праці в „Записках“ чи ін- дивідуальних виданнях.

Під сучасну пору товари- ства нараховує 150 членів і їх наукові надбання з різних ділянок дають нагоду роз- вивати також українську наукову термінологію цим самим стають рушієм мо- вного розвитку. Але, як далі говорив д-р Падох цього дня, щоб ці праці побачили світ, потрібно ще багато грошей, яких не дасть нам ніхто. Ми мусимо дати самі. Українська громадськість дала в минулому переконли- ві докази жертвенності та зрозуміння цінності вільної української науки, беручи під увагу сучасне політичне положення краю.

І так закінчив д-р Падох на цій зустрічі, яку влашту-

вав місцевий осередок НТШ (голова д-р Богдан Лончи- на) при допомозі К у льтурно- Громадського Клубу, під головування маестра Едвар- да Козака, увінчався успі- хом. Дітроїт гордиться та- кими месенцями на всі суспі- льні потреби, як Ірина та д-р Павло Джуль, які зложи- ли на цілі НТШ суму 10,000 дол. Відгукнулася також решта громади, так що за- гальна сума досягла 19,000 дол. Для громадян Дітрої- ту була також присмоно- вістка, яку привіз д-р Падох, що поєдта автор історич- них праць, загальношано- ваний і люблений в Дітрої- ті о. Себастьян Сабол, став дійсним членом НТШ в його філологічній секції.

Немає сумніву, що й інші українські громади щиро підтримають цю акцію до- помоги для забезпечення невинної праці та дальшо- го розвитку цієї заслуженої установи.

В. Баран

Анатолій...

(Закінчення зі стор. 2)

Він захворів на хронічний алкоголізм. У 1868 році його переводять у позаштатні урядовці, що власне, означало звільнення з посади. Почалася нова смуга злиднів та марних пошуків праці. Свидницький частково здійснює давній педагогічний задум про видання української та російської граматики. Виходить із друку його „Руска азбука“, та це не вирішує справи утримання великої родини письменника (в нього було вже троє дітей).

Гнаний нуждою їде він восени 1868 року до Одеси де друкує в „Одеському віснику“ свої твори російською мовою. Лише в листопаді 1868 року пощастило Свидницькому здобути постійну працю, місце помічника завідувача архіву Київського університету. В 1869 - 70 роках письменник друкує нарис і оповідання у газеті „Кієвлянин“: „На похоронах“, „Пачковозин“, „Конокради“ й інші. В ці останні роки Свидницький тяжко хворів і доходить до крайньої матеріальної скрути. Злидні й хвороба швидко вкорочують життя письменника. На 37-му році життя автор „Любодарських“ помер (18-го липня 1871 р.).

Велике літературне обдарування українського письменника в інших умовах могло принести рідному краю свіжих і яскравих творів, сповнених глибокою знання життя та побуту народу, відзначених ліричним сумом та м'яким гумором. Кращий твір Свидницького, „Любодарські“ надовго вилася з українського літературного процесу. Написаний на початку 60-х років, вийшов з друку більше ніж через двадцять років, коли автора давно вже не було на світі. Крім роману „Любодарські“ в літературній спадщині Свидницького відомі досі двадцять три нарис і оповідан- ня. Скоро зійшов він у могилу й скоро про нього забули.

Нехай же ця згадка про нього пригадає тим, хто забув про нього, а хто не знав, поцікавиться ним. Анатолій Свидницький по праву займає почесне місце в історії української літератури XIX століття. Ставши на шлях новаторства, він розширив рамки української прози і був одним з творців соціально-побутового психологічного роману виразно демократичної спрямування. Свидницький вперше в українській літературі висвітлює життя провінційної інтелігенції і тим поширив тематику і проблематику української літератури. Він перший в українській літературі виступив у жанрі фейлетонно-публіцистичного і культурно-побутового нариса, дав талановитий зразок психологічної новели. Перехрещення етнографізму і побутовізму, А. Свидницький твердо став на позиції критичного реалізму.

3 нагоди 45-річчя проголошення незалежності Кар- пато-Української Держави, накладом Карпатського Союзу в Нью Йорку вийшла книжка

д-ра Юліана Химинця

„МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ“.

Книжку можна придбати за 10 дол. у книгарні „Свободи“:

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N. J. 07302
Мешканці стеити Нью Джерсі зобов'язує 6% стеитового податку

Концерт...

(Закінчення зі стор. 2)

тація, тв. 61“. І хоча ця композиція з музичної сторони цінна, для публіки вона не задало сприйня- тива. Це влучили і наші слу- хачі. Не було в цій музиці тієї мелодійності і ритміки, що так осябно окрило дво- рої Шопена. Бож відомо, що не завжди композиції, хоч і вагомі з боку мистецтва, мають успіх у публіки. Ось хоч би в цілому світі слухачі воліють радше оперу Верді „Трубадур“ як „Отелло“. А ця ж друга — архитвір. Отже твір Шопена, не зва- жаючи на ефектне закін- чення, не зумів „взяти“ слу- хачів, як, наприклад „Варі- яції“ Брамса. Проте публіка оплескувала одушевлено і безперервно беручи під увагу всенякий концерт та красу його висотного ви- ведення. Бож безсумнівно, були два вершинні моменти вечора, а це „Варіації“ Бра- мса та „Коліскава“ Барвін- ського.

За протяжні голосні оплески влячної публіки вико- нала наша фортепіанова зірка це три короткі надда- тки (Сібеліуса, Чайковсь- кого і це раз Барвінського „Танок“).

Після концерту, на зустрі- річ з мисткинею у рестора- ні „Джинджер Ін“, привітав її від Українського Музею, д-р Б. Цимбалістий, дякую- чи за гру і труд, а з величи- ки піаністичного таланту Лілії Артимів знайомились з нею при перекусі та гра- тували за одноразовий концерт.

Володимир Барагура

МЕЧ І КНИГА

Історичні оповідання для мо- лоді

Ілюстрації П. Андрусєва і М. Михалевича.

Ціна 7.00 дол з портом

Мешканці стеити Нью Джерсі зобов'язує 6% стеитового податку

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

СУБОТА 26-го СІЧНЯ 1985 р.
КОКТЕЙЛ — 6 веч., БЕНКЕТ — 7 веч., БАЛЬ — 9 веч.
Оркестра — „ЧЕРВОНА КАЛИНА“

The Grand Ballroom PHILADELPHIA CENTRE HOTEL

1725 John Fitzgerald Kennedy Blvd, Philadelphia PA

Загальні інформації, зміна адреси, справи запрошення:

Д-р ЛЕВ КУШНІР
415 E. Gowen Avenue Philadelphia, PA. 19119 (215) 247-2586

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ У ФІЛАДЕЛЬФІЇ
власноує

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ
З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

в СУБОТУ, 26-го СІЧНЯ, 1985 року

ЗГОЛОШЕННЯ ДЕБЮТАНТОК ПРИЙМАЮТЬ ДО
21-го ГРУДНЯ 1984 року

П-ні СТЕФА ЗИБЛИКЕВИЧ
11 Old Colony Lane Marlton, N.J. 08053 (609) 983-0621

ТА
П-ні ДЗВІНКА ЗАХАРЧУК
4130 Fields Drive Lafayette Hill, PA 19444 (215) 836-4267

УВАГА! ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ” І ЛЮБИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА УВАГА!

Після довгої перерви Книгарня Свободи продовжує оголошувати мистецькі видання Покійного КОНСТАНТИНА ШОНК-РУСИЧА:

- ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА: зміст складений із 51 підзаголовків, починаючи з МИСТЕЦТВА НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ і кінчаючи ЦЕРКВАМИ НА УКРАЇНІ. Рисунок, малюнок, портрет і знімки - чудові. Стор. 300.
- ДЕРЕВ'ЯНА РІЗЬБА В УКРАЇНІ: вагата на репродукції, оригінальні знімки і, головне, професійне пояснення цілого процесу праці цього прекрасного мистецтва. Стор. 184.
- УКРАЇНА В ЛИСТІВКАХ: це 168-сторінковий, двомовний альбом, у якому знайдете кольорові репродукції малюнків і знімок 150-ти мистців.

Усі ці книжки-альбоми у твердій обкладинці із золотими написами. Розмір 8 1/2 x 11"

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН:

Історія укр. мистецтва	25.00 дол.
Дерева різьба в Україні	25.00 дол.
Україна в листівках	20.00 дол.
При закупі усіх 3-ох книжок	55.00 дол.

ВИЯТКОВИЙ ДАРУНОК
на Св. Різдво Христового й інші нагоди!
Мешканці стею Ню Джерзі зобов'язані 6% стеювого податку.
Замовляти: **SVOBODA BOOK STORE**
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ЦІННИЙ ДАРУНОК на РІЗДВО
передплата „СВОБОДИ” для Ваших Рідних, Приятелів чи Знайомих
Річна передплата 40.00 доларів
Замовлення, заповнюючи чек або моні ордер слати до:
„SVOBODA”
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК
під ЯЛИНКУ
Студійна (Коледжова) Грамота УНСОюзу
ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВУКАМ ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ІМ ДВЕРІ ДО ШАСЛИВОГО І УСПІШНОГО ЖИТТЯ.
По інформації в справі коледжового забезпечення, просимо звертатися до місцевих секретарів УНСОюзу, або до Головної Канцелярії на адресу:
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1984 року кінчається 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1984 року.
Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1984 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Головна Канцелярія УНСОюзу має на складі ще деякий запас РІЗДВЯНО-СВЯТОЧНИХ КАРТОК
артистів Едварда, Яреми і Юрія Козаків.
З огляду на те, що запас малий, не висилалося їх всім передплатникам СВОБОДИ, але передплатники можуть замовити картки у Головній Канцелярії УНСОюзу.
Замовлення просимо робити англійською мовою

Пробу прислати святничих карток на суму \$
ім'я прізвище
число дому / вулиця
Місто
Ціна карток: 12 за \$4.00
Прийдіть з продажі призначений на розбудову СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ УНСОЮЗУ.
Чекайте, просимо вислати на: Ukrainian National Association

Празник на Михайлівці

Парафія св. Архистратига Михаїла у Філадельфії відбуває кожне храмове свято дуже урочисто, мабуть, найбільш урочисто з усіх парафій на сході ЗСА, тим більше, що в ньому беруть участь наші православні брати на чолі з своїм парохом церкви св. Покрови митроф. протоієреєм М.Борисенком. Це вийшло вже у традицію від першого святкування празника парафії св. Архистратига Михаїла, коли члени цієї парафії молилися в церкві св. Покрови. Вона щонеділі відступала приміщення на Богослужбю для парафії церкви св. Архистратига Михаїла, що зазнавали обставини, що в наших католицьких церквах не було можливості молитися. Щойно згодом перейшли до своєї тимчасової церкви на власній території, званої Михайлівкою або Михайлівською Гіркою, хоча якогось гористого терену там нема. Цю прекрасну, вкриту зеленню, культивованими травниками, квітами, кушами, рідкісними деревами місцевість із парковою, спортивною і тенісною площею, не згадуючи просторого житлового будинку, посвячував св. Блаженніший Патріярх Йосиф.

Мрією парафії церкви св. Архистратига Михаїла є здвигнути на згаданий місцевості Михайлівський храм у пам'ять тисячоліття хрищення Руси-України. Очевидно, це не мав би бути такого розміру Божий храм, як Михайлівський собор у Києві, а мініатюрний, що своїм виглядом нагадував би знищений ворогами київський собор.

З уваги на те, що Михайлівська парафія чисельно мала, дарма, що жертвенна, не може власними силами здвигнути пам'яткового храму звертатиметься до добрих сердець співбратів і сестер у цій діаспорі, щоб це благородне діло довершити, тим більше, що це буде довгою пам'яткою українців у Вільному Світі.

25 листопада н.р. у церкві на „Михайлівці” вродисту Богослужбю служив о. митр. Зенон Злочовський, парох, у сесудженні о. д-ра Рафаїла Туркоча, ЧТС, і Маріяна Проценка, капелана Філадельфійської філії УКУ. Проповідь виголосив о. д-р Р. Туркоч.

По відправі у великій залі Українського Освітньо-Культурного Центру заішло до празничного обіду біля двохсот осіб. Відкриття довершив д-р Володимир Пушкар, голова Парафії Раді. Молитву провів о. митр. З. Злочовський. Загальною програмою керував інж. Теодор Крочак.

Головну промову виголосив проф. д-р Леонід Рудницький. Він зупинився особливо на одному аспекті нашого буття, що назвав його змагом, у який обов'язково слід втягнути нашу молоддь. Треба дати їй нагоду набутти знання нашого минулого, розуміння української психіки та вглиблення в духовність нашого народу.

Головну промову виголосив проф. д-р Леонід Рудницький. Він зупинився особливо на одному аспекті нашого буття, що назвав його змагом, у який обов'язково слід втягнути нашу молоддь. Треба дати їй нагоду набутти знання нашого минулого, розуміння української психіки та вглиблення в духовність нашого народу.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи”
З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі осіб, що довгують за оголошення, вирішити їх якнайшвидше до 20-го грудня 1984 року

Приймається оголошення СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі”
Адміністрація „Свободи” заохочує шановних читачів, установ, організацій, Товариств та індивідуальних осіб, які є громадянами України, вислати свої традиційні побажання у збіжженні Різдва, щоб вони надійшли до редакції „Свободи” у найкоротший термін.
Величкий тираж „СВОБОДИ” та великий зміст збіжжених святих побажань надають таким побажанням окремої ваги і значення.
ЦІНА ОГОЛОШЕННЯ

1 ціль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 ціль через 2 шпальти	\$40.00
1 ціль через 2 шпальти	\$10.00	5 ціль через 2 шпальти	\$50.00
2 ціль через 2 шпальти	\$20.00	6 ціль через 2 шпальти	\$60.00
3 ціль через 2 шпальти	\$30.00	7 та інші розміри	за домовленістю

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ до 17-го ГРУДНЯ 1984 року

Оголюючи будинок, помешкання в порядку їхнього приходу, в першому числі цього року надішлють свої побажання.
Згодження святих побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, заповнюють величезні оголошення, надіслати до:
„SVOBODA”
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Близький промовець особливо акцентував, що ми живемо і діємо в свідомості, що перед нами жили і діяли великі проводники церкви - Слуга Божий Андрей і Патріярх Йосиф. Але це почуття повинно залишити нам глибину і суть їхньої дії, що її в майбутньому оцінить історія. У своїй промові він вказав на Завіщення нашого покійного Патріярха, головним чином звернувши увагу на такий фрагмент: „Моліться, працюйте і боріться за збереження християнської душі кожної людини українського роду і за весь український народ і просіть Всемогучого Бога, що Він допоможе нам завершити нашу тугу за єдністю і наші змагання за церковне єднання у здвигненні Патріярхату Української Церкви”.

При цій нагоді д-р Л. Рудницький підкреслює „духовний профіль парафії св. Архистратига Михаїла”, наданий їй самим Патріярхом Йосифом, її основоположником. Парафія ця подала „з його духа печаттю” і такою мусить залишитися.

Промова була дуже сильна своїм аналітичним підходом та історичними закінченнями. Ось її закінчення: „Наш покійний Патріярх переступив поріг туземного життя, не стало видимого символу й уособлення Патріярхату в його особі, та в нашій свідомості, в нашій візі хай останеся жива і дієсна Українська Церква. Вона буде сильна, могутня, згодом і вільна на своїй землі, якщо в наших серцях не загасне вогонь туги за Великим. Нехай цей сьогоднішній празник св. Архистратига Михаїла стане для нас усіх святом духовної обнови, згідно з Завіщенням Патріярха Йосифа, на добру нашу Церкву, що переступить нас на волю Христа на подобу св. Архистратига Михаїла. Хай оцей заповіт першого нашого Патріярха допоможе нам завершити його велике діло і витримати у вірі батьків, у любові до братів наших й у служінні Церкві-Матері нашій”.

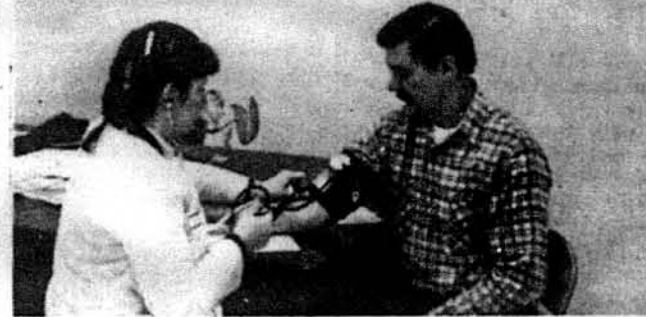
Під час обіду присутні заіспівали „Багато літ” о. Михайлові й іншим Михаїлам. Потім відбулася мистецька програма, що нею знаменито керувала Юлія Шашаровська, переплітаючи поодинокі точки програмних фрагментів добре підібраних віршів. Програму почато „Другою українською рапсодією” Лисенка. Її виконав скрипаль-солоїст Петро Прус. Він виконав також „Ададжо” Веррачіні. Скрипаль П. Прус - абсолютний Вищий Музичний Інститут ім. Миколи Лисенка у Львові, добре відомий у Філадельфії і поза нею з виступів у концертах й академіях. Він виконує музичні твори на мистецькому рівні, вмів вглибитися у твір та надати йому характерне тембральне забарвлення. Інтерпретація музичного твору Лисенка була влучна і спричинилася до сприйняття аудиторією незвичайної краси рапсодії.

Празник церкви св. Архистратига Михаїла у Філадельфії, завдяки зразковій організації свята, залишив дуже добре враження, починаючи навіть від запрошення, створення вродистого піднесеної атмосфери, а кінчаючи на високомистецькій програмі, не згадуючи вже премечаних страв, зготовлених Сестринством св. Анни на чолі з її головою Євгенією Колтун.

Я.К.

Молоде...

(Закінчення зі стор. 1)

Мірання тиску крови.

здоровельного уряду. Нас негатино саджають на стілець і ми піддаємося міранню спершу у майбутніх медичних сил, а відтак ще й провіряють їхню докладність фахівців. Все це відбувається як і інші зайняття - спокійно та з погідною усмішкою на обличчях і учениць і учителів.

Ця погідна усмішка зустрічає нас в розмові з іншими присутніми, а вже зокрема у довгій розмові з президентом коледжу привітливою сестрою Міріам Кларою, ЧСВВ, яка посвячує нам багато уваги і часу. Від неї довідусьмося про те, що коледж має дуже добру оцінку навчальних інспекторів також на вищій ветеринарних помічників, які в поблизу коледжу Сестер Василіанок, що має своє господарство можуть і допомогти, і мати потрібну практику.

Від деякого часу цей дівочий коледж піддався загальній хвилі і приймає мужиків, хоча тепер їх ще лише горстка. Сильно зросло також число студентів вечірніх курсів, які мають величезний засяг та на які приходить багато молодих людей.

Менор Джуніор коледж живе, розвивається і дає безліч можливостей такого розвитку для повних закладу і зацікавлення молодих людей.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА
Леоніда Соневицького
„Студія до історії України”
з передмовою проф. В. Кубійовича
і „Словом” проф. О. Оглоблина.
Ціна книжки 20.00 дол. + пересилка 1.00 дол.
Мешканці стею Ню Джерзі зобов'язані 6% стеювого податку.
Замовляти:
„SVOBODA” BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

КАПІНОВИЙ МІСТ
Мистецьке оформлення
Зенон Ошкешевський
220 стор. ціна \$12.00 портф. \$1.00
Мешканці стею Ню Джерзі зобов'язані 6% стеювого податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС
НЕДІЛЯ
16-ГО ГРУДНЯ 1984 Р.

Північний Бруклін Н.Й. Річні загальні збори Т-ва Богдана Хмельницького 158 Відділ відбудуться о год. 12 дня в домі Народного Дому 173 Н. 5 вулиця.
На порядку нарад: звіти Управи, Контрольної Комісії та вибір нової Управи на 1985 р.
Якщо на означений час не буде відповідного числа членів - збори відбудуться на пів години пізніше, без огляду на кількість присутніх.
Просьба членів чисельно прийти.

Управа Товариства
НЕДІЛЯ
16-ГО ГРУДНЯ 1984 Р.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Нюарк-Ірвінгтон. Місячні збори Братства Св. Івана Хрестителя 76 Відділ відбудуться о год. 10.15 ранку у залі Укр. Кат. Церкви при Сенфорд Авеню. Просьба членів прийти та вирішити вкладати за 1984-85. Найкраще платити чеками та посылати прямо до Відділу.

Ідеї...

(Закінчення зі стор. 2)

теж не можемо залишитися в місці. Соціальна проблема нині - це проблема дня і не можна її легковажити. Виявляється теж, що церква є найкращим місцем де люди сходяться, один одного бачать і активізуються в організаціях. На жаль, Церква, яка зуміла досі побудувати величаві храми та обширні школи не впровадила ще соціальної програми. Питання: чи це її вина? Ні. Вона ж переживає кризу, бо не може дістати навіть достатньо священників для душпастирства. Тому, коли хочемо розв'язувати соціальну програму, ми, миряни, перш усього мусимо допомогти Церкві. Ми мусимо бодати частину часу і трудів присвятити у той же сам спосіб, як перед століттями це робив св. Миколай і просити його благословення, бо наш народ вірив, вірить і вірватиме, що:

Ой, хто, хто Миколая любить,
Ой, хто, хто Миколая служить,
Тому святой Миколай
На всякий час помагай
Миколай!

ТОВАРИСТВО
„ДНІСТЕР” - 361 ВІДДІЛ
УНС ЗМІНИЛО АДРЕСУ

Нью Йорк. - Товариство „Дністер” - 361 Відділ Українського Народного Союзу інформую своїх членів і всіх зацікавлених осіб, що з 14-го грудня н.р., урядовою постановою відбудеться кожного вітківка і п'ятниці від год. 6-00 до 8-00 вечора в Будинку „Самопоміч” при 98 Друга авеню. Управу просить усіх членів вилучати свої вкладки і полагатися всі інші відділові справи на новим призначенні і у визначенні дні години. - Степан Чума, фінансовий секретар.

Іван Кедрин
ЖИТТЯ - ПОДІЇ
- ЛЮДИ
СПОМІНИ ТА КОМЕНТАРІ
Ціна: \$21.25 з пересилкою
Мешканці стею Ню Джерзі зобов'язані 6% стеювого податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

HELP WANTED
CHOIR
DIRECTOR/CANTOR
NEEDED
Sts. Peter & Paul Ukrainian Orthodox Church
Youngstown, Ohio, U.S.A.
Applicants must be fluent in English & Ukrainian. For further information call:
TED SENEDIK
(216) 799-4582

FOR SALE
НА ПРОДАЖ
1-родинний дім (mother and daughter) у добрій ділянці в Мейплвуд, Н. Дж. Дім у дуже добром стані, близько церкви, школи і склепів. Продає власник. Ціна \$124,000. Телефон: (201) 686-1931 від 10-01 ранку до 7-01 вечора.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банд Бруку і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222